

Par cerību

12. Kurš visu pārvalda?

Dievs, Bībele – tavs Vārds – var būt aizraujošs, bet arī mazliet biedējošs, jo ir diezgan savādi domāt, ka varu sastapt neredzamu Dievu vaigu vaigā un ka tā arī reiz notiks. Bet man patīk domāt par prieku, ko dod tikšanās ar Radītāju, un brīnumu, ka tu, Universa Dievs, plāno vēlreiz atgriezties uz šīs Zemes.

stāsts

„Atvainojiet, kungs, vai jūs varētu man paskaidrot, kā varu iekļūt autobusā?” es jautāju kādam glīti ģērbtam jaunam cilvēkam Ņujorkas Piektajā avēnijā.

„Es šeit stāvu, bet tie nepietur, lai mani uzņemtu,” es turpināju. „Nezinu, vai varu braukt par naudu vai vajadzīga braukšanas kartīte, nesaprotu, kur man jāstāv un kā apstādināt autobusu...” Mana balss kļuva lēnāka. Ar apmulsušu skatienu viņš laipni piedāvāja palīdzību, paņemdamas no manis braukšanas maksu un iedodams savu karti, lai es varētu iekļūt autobusā. Izrādījās, ka mēs abi dodamies vienā virzienā.

Braucienam vajadzēja ilgt piecas minūtes, bet satiksmes sastrēgumu dēļ tas izvērtās pusstundu garā ceļojumā. Tā mēs bijām spiesti iepazīties. Šķita, ka viņu sajūsmināja stāsts par manu bērnību Āfrikā un mans darbs, pasniedzot mākslas stundas cilvēkiem, kas pat nespēj novilkēt taisnu līniju.

Kad izkāpām no autobusa, viņš teica: „Jums ir bijusi aizraujoša dzīve. Mēs savā žurnālā rakstām par tādiem cilvēkiem kā jūs.”

„Kas tas ir par žurnālu?”

„Tas ir žurnāls *People*,” viņš atbildēja.

Jutos pārsteigta. Vairāk nekā desmit gadu biju sapņojusi, lai kāds par mani uzraksta žurnālā *People*. Zināju, ka man vispirms jāuzraksta grāmatas un jāapkopo video. Biju nolīgusi reklāmas agentu, bet ir ļoti grūti sastapt īstos ļaudis. Taču šeit stāvēja izdevuma *People* žurnālists un lūdza manu vizītkarti!

Ja tas vien vēl nav pietiekami pārsteidzoši, tad piebildīšu, ka todien man patiesībā vajadzēja būt lidmašīnā un doties uz Kaliforniju. Tajā rītā spontāni biju izlēmusi lidot vēlāk, lai varētu apmeklēt vēl vienu muzeju.

Šajā četru dienu komandējumā man nebija laika, lai lūgtu un lasītu Bībeli. Biju tik aizņemta ar darba uzdevumiem, ka neatlicināju tam pat īsu mirkli. Bet tajā rītā žurnālā *Guideposts* („Ceļazīmes”) biju izlasījusi stāstu par cilvēku, kas reiz pazaudējis atkritumu spainī savu laulības gredzenu. Viņš devies uz atkritumu izgāztuvi, lai to atrastu. Pēc tam, kad vīrietis vairākas stundas bija pārmeklējis maisus, viņš atcerējies, ka nav lūdzis Dieva palīdzību. Viņš zemojies atkritumu kaudzē un lūdzis. Kad cilvēks beidzot pacēlis galvu, viņš ieraudzījis savu gredzenu mirdzam saules staros.

Es sapratu šo vēsti. Biju darījusi savu darbu, nesaskaņodama to ar Dievu. Tā es zemojos un lūdzu Dievu, lai viņš mani vada, svētī manu dienu un norāda man, vai doties ceļā, kā plānots, vai arī uzkavēties Ņujorkā.

Tajā dienā viņš lika man stāvēt īstajā ielas stūrī, kur autobusi „atteicās” apstāties, un norādīja uz žurnālistu no *People*. Pēc tam viņš pagarināja mūsu braucienu, lai mēs kādu brīdi varētu sarunāties. Tā kā es nezināju, kas šis cilvēks ir, izturējos brīvi un dabiski. Un tagad viņš lūdz manu vizītkarti, nevis pagriežas un aiziet savu ceļu. Ak vai...

Esmu sajūsmā par to, ka Dievs tik acīmredzami parāda, kurš visu pārvalda.¹

pārdomas

Vienā vai otrā brīdī, varbūt pirmdienas rītos, ikviens no mums ir jautājis: „Kāda tam visam jēga?” Vai bez ikdienas vienmuļās izkāpšanas no gultas, brokastu ēšanas, došanās uz darbu, nākšanas mājās un atkal nonākšanas gultā ir vēl kaut kas?

Bībele par to runā. Kad cilvēks sāk lasīt šo grāmatu, viņu bieži pārsteidz tās bagātīgums un dažādība. Tā nekādā gadījumā nav garlaicīga. Tur varam atrast notikumu aprakstus, stāstus, līdžības, sakāmvārdus, dziesmas, ciltsrakstus, lirisku dzeju, praviešu rakstus un arī apokaliptiskos pravietojumus par laiku beigām. Varbūt tieši apokaliptiskie teksti vairāk nekā citas Bībeles daļas derēs šai pirmdienas rītu grūtsirdībai.

Ko nozīmē vārds „apokaliptisks”²? Simboliem bagātā apokaliptiskā valoda iepazīstina ar dīvainu dzīvnieku tēliem, kam ir daudz galvu un ragu, un tā runā par dažādiem vēsturiskiem laika periodiem ļoti saistošā veidā, jo parastā ikdienas valoda nav piemērota tik svarīgu jautājumu atspoguļošanai.

Bet ko vispārējā nozīmē izsaka vārds „apokaliptisks”? Pirmkārt, to, ka šī pasaule sastāv gan no labā, gan ļaunā. Tas var nešķīst nekas ārkārtējs – tik daudz bez piepūles spētu pieņemt lielākā daļa cilvēku, ar kuriem kopā tu stāvi vienā autobusa pieturā. Bet apokaliptiskā pieeja saka: „Paklausies jaunākās ziņas, un tev šķitīs, ka ļaunais ir stiprāks par labo. Bet patiesībā labais ir stiprāks nekā ļaunais, jo viss nav tā, kā šķiet: kaut arī ārēji redzamais it kā liecina par pretējo, visu tik un tā pārvalda Dievs.”

¹ Sandra Andželo, © 2002.
www.sermonillustrator.org/illustrator/sermon3/first_things_first.htm, skatīts 2006. gada 11. aprīlī, rediģēts.

² Vārds “apokalipse” nāk no sengrieķu “apokalypsis”, kas nozīmē “atklāsmē, atklāšana”.

Otrkārt, apokaliptiskā pieeja liecina, ka vēsture nav bezjēdzīgu negadījumu un apstākļu sakritības aplis – pirmdienas rītu garā ķēde. Vēsturei bija jēgpilns sākums, un tai būs arī jēgpilnas beigas. Vēsture ir atklājumiem pilns ceļojums ar noteiktu galamērķi, jo visu pārvalda Dievs.

Treškārt, apokaliptiskā pieeja labo un ļauno novieto kopā vienā pusē, bet mūsu ceļojumu pa vēsturi – otrā pusē. Šajā vēstures mirklī ikviens dzīvojam ļaunās varas ietekmē, un tai tiešām ir virsroka – bet tikai šobrīd. Viss nav tā, kā izskatās. Esošā situācija neturpināsies mūžīgi. Dieva rīcība būs izlēmīga un noteikta, reizi par visām reizēm, un labais uzvarēs, jo visu pārvalda Dievs.

Tagad tas izklausās labi, pat pārāk labi, lai būtu patiesība, un vienā no šiem nepatīkamajiem pirmdienas rītiem, lasīdami rīta ziņas, varam justies pietiekami slikti un teikt: „Es to tā neredzu!” Apokaliptiskais skatījums atbild: „Protams, nē, jo viss nav tā, kā šķiet.”

Vai bez ikdienas vienmuļās
izkāpšanas no gultas, brokastu
ēšanas, došanās uz darbu,
nākšanas mājās un atkal
nonākšanas gultā ir vēl kaut kas?

Paturot to prātā, pievērsīsimies kādai senai Bībeles grāmatai – Daniēla grāmatai. Daniēls bija jauns vīrietis, kas dzīvoja Jeruzālemē aptuveni 600 gadu pirms Kristus dzimšanas. Bābeles ķēniņš Nebūkadnecars, toreizējais pasaules imperators, bija iekarojis Jeruzālemi un kopā ar citiem

israēliešiem saņēmis gūstā arī Daniēlu. Viņus aizveda uz Babiloniju un izglītoja kā šīs valsts ierēdņus. Gūstekņus izolēja no savas kultūras, valodas un reliģijas – no visa, kas viņu dzīvei bija piešķīris jēgu un vērtību. Tieši šajā vietā mēs atrodam dažus visneaizmirstamākos apokaliptiskos pravietojumus Bībelē.

Kādu nakti ķēniņam Nebūkadnecaram bija sapnis, kas viņu ļoti spēcīgi ietekmēja. Līdzīgi daudziem senajiem monarhiem, viņam bija sapņu tulki, bet šoreiz ķēniņš nevarēja atcerēties sapņa saturu, tāpēc viņa palīgi bija bezpalīdzīgi! Parasti viņi ieklausījās sapnī, paskatījās, ko nozīmē simboli viņu sapņu grāmatās, un tad sniedza „oficiālo” skaidrojumu. Ķēniņš bija tik ļoti dusmīgs par sapņu tulku nekompetenci, ka pavēlēja viņus visus nogalināt! Tomēr Daniēls, lūgdams vadību un sapņa skaidrojumu no Dieva, izglāba šiem zintniekiem dzīvību.

Sapnī ķēniņš bija redzējis lielu metāla tēlu. Tam bija zelta galva, sudraba krūtis, bronzas vēders un gurni, dzelzs kājas, bet pēdas veidoja dzelzs un māla sajaukums. Pēc tam no gaisa nokrita noslēpumains akmens, satrieca tēla pēdas un saberza to putekļos, kurus vējš aizpūta prom.

Sniedzams ķēniņam savu skaidrojumu, Daniēls uzsvēra iznīcinošā akmens lomu. Viņš ļoti ātri izanalizēja notikumus ar dārgmetāliem, bet vairāk runāja par akmeni un tēla iznīcināšanu.

Ko nozīmēja sapnis?

Daniēls sāka skaidrojumu, teikdams, ka metālu secība aino valstu uzplaukumu un krišanu.³ Interesanti ievērot, ka šis tēls kļuva par babiloniešu elku jeb pielūgsmes objektu. Elks ainoja ne tikai politiskās varas, bet arī to, kā cilvēki pielūdz un pagodina politisku varu. Pretstatā

³ Sk. Daniēla 2:37–41, 44.

metāliem iznīcinošo akmeni nebija pagrūdušas „cilvēku rokas”. Citiem vārdiem, akmens nesimbolizēja cilvēku varu, bet Dieva valstību.⁴

Sapnis iepazīstina ar galveno pasaules impēriju secību. Sākums ir zelta galva, kas aino Babiloniju.⁵ Pēc tam varam aplūkot sudraba krūtis, kas aino Mēdijas un Persijas apvienoto impēriju, un bronzas vēderu un gurnus, kas simbolizē Grieķiju, un, visbeidzot, dzelzs kājas, kas attēlo Romu. Romas sadrumstalotību aino tēla dzelzs un māla pēdas. (Divi elementi, kas nekad pilnībā nesajaucas kopā.)

Tas viss ir ļoti iespaidīgi – precīzi cilvēces vēstures notikumi pareģoti jau vairākus gadsimtus iepriekš! Bet vissvarīgākais ir tas, ka pēc šo cilvēku radīto valstu sabrukuma pravietojums runā par cerību, ko sniegs Dieva valsts nodibināšana.

Par šīs dievišķās valstības gaidīšanu ir rakstīts jau Vecajā Derībā, bet Jaunā Derība atklāj vēl sīkākas detaļas un parāda, ka cilvēku veidotā vara tiks pilnībā iznīcināta. Raksti ilustrē Dieva valstības nodibināšanu, kad Jēzus atgriezīsies uz Zemi. Daži Jaunās Derības sarakstītāji, piemēram, Atklāsmes grāmatas autors Jānis, izmanto ļoti tēlainu valodu: „Un debesis savēlās kā rakstu rullis un pazuda, un visi kalni un salas izkustējās no savām vietām.”⁶ „Debesis ugunīs izjuks un pasaules elementi uguns kvēlē izkusīs.”⁷ Šajos pantos, tāpat kā Daniēla grāmatas 2. nodaļā, autori apraksta notikumu, ko neviens vēl nekad nav piedzīvojis. Lai mēs labāk saprastu, viņi tēlaini atspoguļo neticamas metaforiskas ainas.

Ir svarīgi saprast šī Daniēla gleznotā un par nākotni vēstošā mākslas darba nozīmi. Pravietojums kopumā un it īpaši šis sapnis nepretendē uz to, ka Dievs ir iepriekš paredzējis katru cilvēces vēstures sīkāko notikumu. Galvenais vēstījums ir tikai tāds, ka vēsturei noteikti pienāks *beigas*.

Mēs paši nosakām, kāda būs vēstures virzība, cilvēku veidotās politikas detaļas un mūsu pieņemtie lēmumi. Cilvēki drīkst brīvi plānot savu dzīvi, izvēlēties dzīvesbiedru un karjeru. Bet noslēgums *būs*, jo visu pārvalda Dievs.

Uzsvērums uz to, ka visas lietas reiz beigsies, palīdz izskaidrot, kāpēc Daniēls pat necentās noskaidrot, kādas valstis izveidosies pēc Babilonijas: viņu vairāk interesēja akmens *raķete*. Tieši tāpat, kā kustīgs akmens atšķiras no nekustīga tēla, tā Dieva valstība atšķiras no cilvēku veidotajām valstīm.

Katra valsts (ko aino dažādie metāli) kādu laiku pārvaldīja daļu tā laika pasaules, bet pēc tam impēriju pakļāva kāda cita vara. Dieva valstība, ko simbolizēja akmens, „pati būs mūžīga”.⁸ Turklāt tā „piepildīja visu zemi”.⁹ Dieva valstība valdīs laikā („mūžīgi”) un telpā (pār „visu zemi”). Viena no cilvēku valstīm arī pārvaldīja *visu zemi*¹⁰, bet tikai Dieva valstība pastāvēs mūžīgi.

⁴ Sk. Daniēla 2:44.

⁵ Daniēla 2:37–38.

⁶ Atklāsmes 6:14.

⁷ 2. Pētera 3:12.

⁸ Daniēla 2:44.

⁹ Turpat, 2:35.

¹⁰ Sk. Daniēla 2:39.

Stāsta sākumā lasītājs iepazīstas ar nemākulīgajiem gudrajiem no Babilonijas galma, kas saka: „Ķēniņš lai dzīvo mūžīgi!”, bet tā noslēgums atklāj, ka mūžīgi pastāvēs tikai Dieva valstība. Ar šo pretstatījumu mēģināts uzsvērt, ka šīs pasaules lietas nav tādas, kā izskatās, jo visu pārvalda Dievs.

1. Mozus grāmatā vēstīts, ka šai pasaulei ir bijis jēgpilns *sākums*. Daniēla grāmatā, savukārt, uzsvērts, ka pasaulei būs jēgpilnas *beigas*. Ja pasaulei ir bijis jēgpilns sākums un tai būs jēgpilnas beigas, tad ir skaidrs, ka mūsu dzīvei *tagadnē* arī ir jēga – pat sliktajos pirmdienas rītos.

Daniēls aicina mūs dzīvot dzīvi visā tās pilnībā *tagad*. Viņš mudina saprast, ka esam devušies ceļojumā, kam ir jēgpilns sākums radīšanas laikā un jēgpilnas beigas, Kristum nākot otrreiz, kad Dievs izveidos savu mūžīgo valstību. Šajā pasaulē, kāda tā ir, ar visu ļaunuma un izmisuma sarakstu, mēs varam dzīvot pilnīgā pašjāvībā, zinot, ka viss nav tik slikti, kā izskatās.

Jo Dievs ir tas, kas visu pārvalda.

ko teiksi?

Vai esi gatavs uzticēt Dieva vadībai arī savu dzīvi?